

Internetconsultatie initiatiefvoorstel Hijink ter afschaffing eigen risico

Datum
17 april 2023

Ons kenmerk
UTR-CVH-170423-001

Betreft / Onderwerp
Inbreng FNV t.b.v. internetconsultatie afschaffen eigen risico

Doorkiesnummer
088-3681834

Email contactpersoon
jessica.vanruitenburg@fnv.nl

Bijlage(n)
-

Inbreng FNV t.b.v internetconsultatie bij Voorstel van wet van het lid Hijink tot wijziging van de zorgverzekeringswet en enkele andere wetten in verband met het afschaffen van het verplicht en vrijwillig eigen risico

De FNV heeft met veel interesse kennis genomen van het initiatiefvoorstel van het Tweede Kamerlid Hijink om het verplicht en vrijwillig eigen risico af te schaffen. De FNV ziet dat vooral het verplichte eigen risico uitpakt als een boete op ziek zijn, ouder worden of op het hebben van een beperking. Mensen met veel zorgkosten zijn vaak al in het begin van het jaar het verplichte eigen risico kwijt wat de facto neer komt op een verhoging van de nominale zorgpremie voor chronisch zieken, gehandicapten en ouderen. Bovendien hebben mensen met een slechtere gezondheid vaker ook een minder goede inkomenspositie. De FNV steunt daarom het doel van dit initiatiefvoorstel om het eigen risico af te schaffen.

Kosten van zorg

De FNV maakt zich al langer zorgen over de gevolgen van de kosten van de zorg voor mensen. Uit een enquête door FNV uit september 2022 bleek dat 18% van de invullers minder naar dokter en tandarts ging. De FNV heeft in januari 2023 vervolgonderzoek¹ gedaan onder meer dan 5000 respondenten naar de gevolgen van de kosten van zorg.

- Bijna 65% van de respondenten geeft aan dat de zorgkosten een financieel probleem zijn. Bijna 15% geeft aan niet rond te komen. Bij uitkeringsgerechtigden zijn deze problemen groter. 52% van hen geeft aan dat zorgkosten een financieel probleem zijn, maar dat ze nog wel rondkomen. 22% van de uitkeringsgerechtigden geeft aan niet rond te komen. Bijna 70% geeft aan de toekomst somber in te zien en te verwachten dat hun financiële problemen erger zullen worden. Bijna 65% houdt vanwege de zorgkosten minder over voor noodzakelijke uitgaven als boodschappen en vaste lasten.
- Van de mensen met gezondheidsproblemen geeft bijna 70% aan dat zij problemen ervaren in hun dagelijkse bezigheden.

¹ [Veel mensen gaan niet naar dokter en tandarts omdat het te duur voor ze is - FNV](#)

- 38% geeft nu aan doktersbezoek te vermijden en 39% tandartsbezoek. Circa 25% geeft aan nu gezondheidsproblemen te ervaren, maar vanwege de zorgkosten niet naar de dokter te gaan. 17% geeft aan dat de gezondheidsproblemen door uitstel van doktersbezoek erger zijn geworden. Bijna 20% slikt noodzakelijke medicijnen niet vanwege de kosten.

De FNV vindt deze resultaten zeer zorgelijk. De toegankelijkheid van de zorg staat, vanwege de kosten, onder druk. Wanneer mensen vanwege kosten noodzakelijke zorg gaan vermijden, is het risico dat op termijn de kosten van de zorg alleen maar toe zullen nemen omdat de zorgvraag groter is geworden. Nu al leven rijken in Nederland 25 jaar langer in goede gezondheid dan arme mensen. Wanneer mensen door geldzorgen zorg vermijden, terwijl ze die wel nodig hebben is er een kans dat de gezondheidsverschillen nog groter zullen worden. We zouden daarom niet nog meer drempels op moeten werpen voor mensen om zorg te krijgen. In het onderzoek wordt door respondenten aangegeven dat het afschaffen van het verplichte eigen risico hen het meeste zou helpen.

Inhoud van het wetsvoorstel

Het initiatiefvoorstel regelt dat zowel het verplichte als het vrijwillige eigen risico worden afgeschaft.

De FNV vindt het goed dat het verplicht eigen risico wordt afgeschaft, omdat dit met name bij lagere inkomens kan leiden tot vermijden van noodzakelijke zorgen. Voor mensen die structureel veel zorg nodig hebben, leidt het verplichte eigen risico tot extra kosten. Het eigen risico is bedoeld als drempel en om mensen bewust om te laten gaan met het gebruik van zorg, terwijl het bij medisch specialistische zorg en gebruik van medicijnen gaat om zorg waarvan een arts heeft bepaald dat iemand die nodig heeft. Om verantwoord gebruik van de zorg te stimuleren is het vooral van belang dat de eerstelijnszorg versterkt wordt zodat deze voldoende tijd en middelen heeft om de poortwachtersfunctie te kunnen vervullen.

De FNV ziet geen bezwaar in het afschaffen van het vrijwillige eigen risico, omdat deze regeling risicoselectie in de hand werkt. Het afschaffen van het vrijwillige eigen risico kan de solidariteit in het zorgstelsel bevorderen.

Zonder aanvullende maatregelen zou het afschaffen van het verplichte eigen risico leiden tot een stijging van de nominale zorgpremie. Het is daarom goed dat in dit initiatiefvoorstel maatregelen worden genomen om dit tegen te gaan. De initiatiefnemer verhoogt daartoe de rijksbijdrage en de inkomensafhankelijk werkgeversbijdrage stijgt met 3%. De FNV zou liever zien dat de inkomensafhankelijke werkgeversbijdrage niet wordt verhoogd, omdat daarmee ook de lasten op arbeid verder stijgen. De FNV pleit voor een solidaire financiering van de zorgverzekering door zorgpremies inkomensafhankelijk te maken.

Tot slot

De FNV staat positief tegenover het initiatiefvoorstel om het verplichte en vrijwillige eigen risico af te schaffen. Het eigen risico werpt een niet solidaire drempel op voor lage inkomens en verhoogt de zorgkosten voor chronisch zieken en gehandicapten.